

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มี ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD และ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ให้ผู้เรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ ร้อยละ 75 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแสงวิทยา อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการรูที่สร้างขึ้น แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการปฏิบัติการในแต่ละวงจรมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มี ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
  - 1.1 การดำเนินการก่อนการทดลอง
  - 1.2 ผลการปฏิบัติการวิจัยในวงจรที่ 1
  - 1.3 ผลการปฏิบัติการวิจัยในวงจรที่ 2
  - 1.4 ผลการปฏิบัติการวิจัยในวงจรที่ 3
  - 1.5 ผลการปฏิบัติการวิจัยในวงจรที่ 4
  - 1.6 สรุปผลการทดลองท้ายวงจร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มี ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. การดำเนินการก่อนการทดลอง

ก่อนที่จะดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 การเตรียมตัวของผู้วิจัย ได้เตรียมเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบ STAD เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 17 แผน ใช้จัดกิจกรรมแผนละ 1 ชั่วโมง สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน แบบบันทึกผลหลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ บัตรสถานการณ์ แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 การปฐมนิเทศผู้ช่วยวิจัยและผู้เรียน ได้เลือกผู้ช่วยวิจัยที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นอย่างดี ซึ่งมีห้องเรียนใกล้เคียงกัน 1 คน ได้ปฐมนิเทศ เกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD และการวิจัยเชิงปฏิบัติการให้ผู้ช่วยวิจัยศึกษาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ก่อน 1 สัปดาห์ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการสังเกตพฤติกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้วิจัยและผู้เรียน และร่วมสะท้อนผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแต่ละวงจร ได้ปฐมนิเทศ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายชี้แจงแนวดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD โดย ครูเล่านิทานคุณธรรมด้านการร่วมมือ และความสามัคคีเรื่องไก่แจ้สีแดง ให้ผู้เรียนฟังและร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทานว่า ความสามัคคี การคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหา จะทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ครูแจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงข้อตกลงในการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เด็กเรียนเก่งต้องช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อน เพื่อให้กลุ่มตนเองบรรลุเป้าหมายคือ รางวัล อาจเป็นดาว ขนมน หรืออุปกรณ์การเรียน แต่ขั้นทดสอบย่อย ผู้เรียนจะลงมือทำงานด้วยตนเอง ไม่ให้ช่วยเหลือกันในวงจรที่ 1 เป็นการดำเนินการจัดการเรียนการสอน จัดชั้นเรียนโดยให้ผู้เรียนนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ทั้งหมดมี 3 กลุ่ม ภายในกลุ่มจะจัดคละกันด้านความสามารถ และแต่ละกลุ่มจะมีความสามารถในการเรียนใกล้เคียงกันมาก ซึ่งได้นำคะแนนจากการทดสอบปลายภาคเรียนที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์มาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มและใช้เป็นคะแนนฐานตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ผู้เรียนจะช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมช่วยเหลือเพื่อนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียนแต่ละครั้งให้เข้าใจดีขึ้น เพื่อให้ทุกคนผ่านการทดสอบและทำคะแนนได้ดีที่สุด ซึ่งได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ชั้นดังนี้

1.2.1 ชั้นการนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

1) **ขั้นนำ** ครูทบทวนความรู้เดิม สร้าง/กระตุ้นความสนใจ หรือเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน เช่น การร้องเพลง เกม การตอบคำถาม แผนภาพ สถานการณ์ปัญหา หรือการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อการเชื่อมโยงเนื้อหาเดิมกับความรู้ใหม่

2) **ขั้นสอน** หรือขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละครั้ง จะมีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ โดยครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหา ด้วยแผนภาพบ้าง บัตรประโยคสัญลักษณ์การบวก การลบ บัตรโจทย์ปัญหาแล้วครูเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การเขียนแผนภาพ การใช้แผนภูมิกิ่งไม้ หรือการแสดงวิธีทำ ผู้เรียนเลือกใช้แนวทางการแก้ปัญหาตามที่ตนเองถนัด

1.2.2 **ขั้นศึกษากลุ่มย่อย** ในขั้นนี้ผู้เรียนเข้ากลุ่มตามที่ครูจัดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ในกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนเก่ง 1 คน ผู้เรียนปานกลาง 2 คนและผู้เรียนอ่อน 1 คน ภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนคนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด แต่ละกลุ่มศึกษาบัตรเนื้อหา แล้วทำบัตรกิจกรรมร่วมกัน โดยมีหัวหน้ากลุ่มคอยดูแลสมาชิกภายในกลุ่ม

1) **ขั้นสรุป** ในขั้นนี้ผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่เรียนมาแล้ว โดยครูใช้คำถามนำเพื่อให้ได้ข้อสรุป แนวคิด หลักการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) **ขั้นพัฒนาการนำไปใช้** ผู้เรียนทุกคนจะได้ทำแบบฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้น เป็นรายบุคคล

1.2.3 **ขั้นการทดสอบย่อย** ในขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทำแบบทดสอบย่อย หายวงจร เมื่อเรียนจบในแต่ละวงจร ในขั้นนี้ไม่มีการช่วยเหลือกัน ทุกคนทำแบบทดสอบด้วยความสามารถของตนเอง

1.2.4 **คะแนนในการพัฒนาตนเอง** ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนนฐาน โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะทำได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นมากกว่าบทเรียนก่อนหรือไม่ ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุด เพื่อช่วยเหลือกลุ่มหรืออาจจะไม่ได้เลย ถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน

1.2.5 **กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและยอมรับ** กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จักระดับของกลุ่มเพื่อรับรางวัลเป็นกลุ่มยอดเยี่ยม กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มเก่ง

2. สะท้อนผลการปฏิบัติในวงจรที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ในวงจรนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การหาผลบวกของจำนวนนับสิบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การหาผลบวกตามแนวอนระหว่างจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหนึ่งหลักที่ไม่มีการทด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การหาผลบวกตามแนวตั้งระหว่างจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหนึ่งหลักที่ไม่มีการทด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การหาผลบวกที่ตัวตั้ง และตัวบวกเป็นจำนวนที่มีสองหลัก ที่ไม่มีการทดโดยวิธีลัด

2.1 ขั้นการนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

2.1.1 ขั้นนำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ผู้เรียนร้องเพลง โกวในท้องถิ่น และทบทวนการนับที่ละสิบโดยใช้มัดไม้ และบัตรภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ครูทบทวนการเขียนในรูปกระจาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ทบทวนความหมายของการบวกโดยใช้แผ่นภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ครูให้ผู้เรียนเล่นเกมใครคิดได้เร็ว

2.1.2 ขั้นสอน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ครูใช้เทคนิคด้วยการถามตอบโดยใช้สื่อของจริง เช่น แ่งไม้ มัดไม้ สำหรับทำกิจกรรมการบวกด้วยจำนวนเต็มสิบ หรือบัตรภาพดอกไม้ ผลไม้ แสดงการบวกโดยติดบัตรภาพดอกไม้ ผลไม้ บนแผ่นภาพขนาดใหญ่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ครูนำเสนอด้วยแผ่นภาพแสดงสถานการณ์การเพิ่มขึ้น มีของอยู่จำนวนหนึ่ง แล้วนำมาเพิ่มอีก ทำให้มีจำนวนสิ่งของเพิ่มขึ้น ในแผนการสอนนี้ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหา “วันนี้ครูมีแอปเปิ้ลสีแดง 21 ผล ผู้เรียนนำแอปเปิ้ลมาฝากอีก 8 ผล ครูมีแอปเปิ้ลทั้งหมดกี่ผล” จากสถานการณ์ครูดึงบัตรภาพแอปเปิ้ลสีแดงบนกระดานแม่เหล็ก 21 ผล ติดบัตรภาพแอปเปิ้ลสีเขียวเข้าไปเพิ่ม 8 ผล ผู้เรียนนับจำนวนแอปเปิ้ลทั้งหมดว่ามีเท่าไร จากนั้นครูแจกบัตรภาพแอปเปิ้ลให้ผู้เรียนได้ทดลองได้ปฏิบัติตามเหตุการณ์ในสถานการณ์ปัญหา ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจ กระตือรือร้น และตื่นเต้นกับการได้ทดลองใช้สื่อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ครูจะเน้นการใช้สื่อหลอดกาแฟ กับมัดหลอดกาแฟ ในการหาคำตอบ ครูจะให้ผู้เรียนออกมาฝึกหาคำตอบตามแนวตั้งโดยวิธีกระจาย และวิธีตาราง ซึ่งผู้เรียน มีให้ความสนใจตอบทเรียนจะแย่งกันออกมาทำกิจกรรม และสามารถหาคำตอบได้ถูกต้องทุกคน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ครูนำกล่องที่มี 2 ช่อง (สิบ หน่วย) พร้อมกับหลอดกาแฟ มัดหลอดกาแฟมาช่วยในการหาคำตอบ ซึ่งผู้เรียนจะหาคำตอบได้เร็วขึ้น ผู้เรียนส่วนใหญ่บอกว่าชอบวิธีนี้เพราะง่ายและแม่นยำ

2.2 ขั้นศึกษากลุ่มย่อย ก่อนที่ผู้เรียนเข้าศึกษากลุ่มย่อยครูย้ำถึงบทบาทของสมาชิกว่าทุกคนต้องศึกษาบัตรเนื้อหาให้เข้าใจก่อน ค่อยลงมือทำบัตรกิจกรรม แต่ในกรณีที่ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ผู้เรียนจะไม่ศึกษาบัตรเนื้อหาก็คได้ ครูเห็นว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และ

ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกภายในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขแม้แต่ผู้เรียนที่เรียนอ่อนไม่ค่อยได้ส่งงานทันเพื่อนพอเข้าเรียนกลุ่มย่อยซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 4 คน หัวหน้ากลุ่มจะช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนให้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และสามารถที่จะทำให้สมาชิกส่งงานได้ทันกำหนด ผู้เรียนสามารถทำบัตรกิจกรรมเสร็จภายในเวลา 5-10 นาที หากมีประเด็นที่ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถามซึ่งกันและกันได้ครูจะเข้าไปช่วยอธิบายเพิ่มเติม เมื่อสมาชิกทุกคนทำบัตรกิจกรรมเสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มก็จะมารับบัตรเฉลยจากครูไปตรวจให้สมาชิกในกลุ่ม ถ้าสมาชิกคนใดทำผิดก็จะให้แก้ไขทันที การนำเสนอหน้าชั้นเรียนผู้เรียนจะนำเสนออย่าง ง่าย ๆ ยกตัวอย่าง “วันนี้กลุ่มขบทำบัตรกิจกรรมถูกต้องกี่คน แก้ไขกี่คน” จากการสังเกตในวงจรที่ 1 ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อยจะเกิดความวุ่นวายเพราะการเคลื่อนย้ายเก้าอี้ ทำให้เกิดความคั่งแต่ไม่มีปัญหาอะไรมากนักเนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนไม่มาก เพราะครูได้จัดโต๊ะไว้ให้เรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนพอใจกับการได้เปลี่ยนที่นั่งเรียนและเรียนรู้อย่างมีความสุข

2.2.1 ขั้นสรุป ขั้นนี้เป็นการสรุปแนวคิดและหลักการ เมื่อหาที่เรียนไปแล้ว โดยครูจะใช้คำถามนำในการสรุป แต่ละเนื้อหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปเนื้อร่วมกัน โดยครูอาจให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ในการสรุป ซึ่งผู้เรียนเก่งและปานกลางสามารถสรุปได้แต่ยังไม่ดี ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อนยังไม่กล้าแสดงออก ต้องปรับปรุงใหม่ทั้งผู้เรียนเก่ง ปานกลางและอ่อนในวงจรต่อไป

2.2.2 ขั้นพัฒนาการนำไปใช้ ขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ แล้วนำผลงานส่งครู ข้อสังเกตในขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละคนต่างมีความตั้งใจในการทำงาน และรอผลการตรวจจากครู ในการทำงานขั้นนี้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มมีผลงานผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน

2.3 ขั้นทดสอบย่อย ในขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทำแบบทดสอบย่อยทำวงจร ครั้งที่ 1 เพื่อตรวจสอบความรู้ ไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกัน หรือซักถามกัน ถ้ามีปัญหาอะไรให้ยกมือถามครู จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทุกคนรู้สึกตื่นเต้นกับการสอบครั้งนี้ เพราะอยากรู้ว่าตนเองสามารถจะทำให้กลุ่มได้รับรางวัลหรือไม่ ก่อนทำการทดสอบหัวหน้ากลุ่มได้เตือนสมาชิกในกลุ่มให้ตั้งใจสอบ ในบางครั้งก็จะมีการไปคำตอบให้เพื่อน

2.4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง เมื่อทำการทดสอบย่อยทำวงจรที่ 1 แล้วนำคะแนนมาคิดความก้าวหน้าของแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม ภาคผนวกตารางที่ 25

2.5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและยอมรับ ปราบกฏว่ากลุ่มที่ทำคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 88.75 คือ กลุ่มมะลิ

พฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุด

วงจรที่ 1 พบว่าระยะแรกผู้เรียนยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่คุ้นเคยกับช่วยเหลือกัน หรือทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งครูต้องคอยย้ำเตือนบทบาทหน้าที่ทุกครั้งเมื่อเริ่มเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ พอเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ผู้เรียนเริ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักใคร่กันดี ภายในกลุ่ม ครูสังเกตเห็นหัวหน้ากลุ่มมะลิคอยกระตุ้นบอกเพื่อนให้ตั้งใจทำงาน ส่วนหัวหน้ากลุ่มกุหลาบที่เป็นคนไม่ค่อยพูดก็จะตั้งหน้าตั้งตาทำงานของตนเองไม่ค่อยสนใจสมาชิกในกลุ่ม แต่ถ้าสมาชิก คนใดถามก็สามารถชี้แนะเพื่อนได้ สำหรับกลุ่มชบาที่ทำงานของตนเองอย่างเงียบ ๆ หัวหน้ากลุ่มชบาเมื่อทำงานของตนเองเสร็จแล้วก็ช่วยสอนเด็กเรียนอ่อนซึ่งเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่เรียนอ่อนมาก การนำเสนอหน้าชั้นเรียน ในระยะแรก ๆ ผู้เรียนนำเสนอไม่ได้ครูและเพื่อนคอยให้กำลังใจช่วยโดยการให้พูดตาม เพื่อน ๆ ก็ช่วยดูในการนำเสนอ ซึ่งต้องปรับปรุงในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 1 พบว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี เตรียมสื่อเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนเตรียมแผนภูมิเพลง เกม มีการทบทวนความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานกับการเรียน ครูให้ความสนใจเอาใจใส่ ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อนมีการเตรียมแรงยกย่องชมเชยให้กำลังใจ บางครั้งมีขนม ดินสอ ยางลบมาแจก ผู้เรียนมีความพอใจและร่วมเรียนอย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น และให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูจะซักถามแล้วให้ผู้เรียนตอบ ถ้ายังไม่สมบูรณ์ครูจะเพิ่มเติมที่หลังจากการประเมินความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหาจากการทำบัตรกิจกรรม และแบบฝึกทักษะในวงจรที่ 1 พบว่า ผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1

หลังจากจบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 1 แล้วได้ทำการทดสอบย่อยท้ายวงจร โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบอัตนัยเดิมคำ 10 ข้อ 10 คะแนน ตอนที่ 2 แบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ 10 คะแนน ผลการทดสอบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรครั้งที่ 1

กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
ชบา	4	17.50	2.65	20	14	87.50

กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
มะลิ	4	17.75	2.22	20	15	88.75
กุหลาบ	4	17.50	1	18	16	87.50
รวม/เฉลี่ย	12	17.58	1.88	18.33	16.33	87.92

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลจากการทดสอบท้ายวงจรที่ 1 คะแนนเต็ม 20 คะแนน ผู้เรียนกลุ่มมะลิ และกลุ่มกุหลาบ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.50, 88.75 และ 87.50 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดคือ 87.92 และมีผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 8 แสดงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขระหว่างการปฏิบัติการ ในวงจรที่ 1

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. ช่วงการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนต้องเข้ากลุ่มตนเองเกิดการเคลื่อนย้ายเก้าอี้ เสียงดัง รบกวนห้องอื่น	1. ครูแนะนำผู้เรียนให้รู้จักเกรงใจห้องอื่น โดยเคลื่อนย้ายเก้าอี้เบา ๆ
2. ชั้นศึกษากลุ่มย่อย ผู้เรียนไม่ค่อยศึกษาบัตรเนื้อหา รีบลงมือทำบัตรกิจกรรม ผู้เรียนส่วนใหญ่ต่างคนต่างทำงานของตนเอง ผู้เรียนเก่งทำเสร็จก่อนในบางครั้งก็ช่วยสอนเด็กอ่อน เด็กเรียนอ่อนกลุ่มชบาคนหนึ่งซึ่งเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ทำงานช้ามากหัวหน้ากลุ่มต้องคอยช่วยเหลือ ช่วยสอนในการหาคำตอบ ซึ่งครูเน้นหัวหน้าว่าไม่ให้บอกคำตอบ แต่ช่วยอธิบาย จึงทำให้กลุ่มชบาทำงานเสร็จทีหลังกลุ่มอื่น	2. หัวหน้ากลุ่มต้องมีบทบาทมากกว่านี้ คอยกระตุ้นเตือนให้สมาชิกตั้งใจทำงาน ครูเตือนผู้เรียนคนนั้นว่ากลุ่มจะบรรลุเป้าหมายได้ทุกคนต้องร่วมมือกัน คนใดคนหนึ่งในกลุ่มจะเก่งแต่เพียงผู้เดียว กลุ่มก็จะไม่ประสบผลสำเร็จได้ สำหรับเด็ก บกพร่องทางการเรียนรู้ ครูก็ต้องช่วยหัวหน้ากลุ่มชบาด้วย
3. ในชั้นศึกษากลุ่มย่อยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจครูสอน ยังตื่นเต้นดีใจกับกลุ่มของตนเองโดยคุยกันเสียงดัง	3. ครูให้ตัดเตือนผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และบอกว่ากลุ่มใดตั้งใจเรียนครูจะให้คะแนนมากกว่าเพื่อน
4. ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนยังไม่เป็น และไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไร	4. ครูนำเสนอเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนดู และแนะนำให้สรุปเป็นภาพรวมว่ากลุ่มตนเอง

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
	ดำเนินการอย่างไรผลเป็นอย่างไร
5. แต่ละกลุ่มยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่มยังทำหน้าที่ไม่ได้ดีเท่าที่ควร	5. ครูย้ำเตือนถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่มควรมีบทบาทมากกว่าคนอื่นต้องเป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออก

3. สะท้อนผลการปฏิบัติในวงจรที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ในวงจรนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 - 8 ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 โจทย์ปัญหาการบวกที่มีจำนวนสองหลักกับจำนวนที่มีหนึ่งหลักและไม่มีการทด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 โจทย์ปัญหาย้อนกลับ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 โจทย์ปัญหาการบวกจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีสองหลักและไม่มีการทด และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก

3.1 ขั้นการนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

3.1.1 ขั้นนำ ครูได้จัดกิจกรรมหลายรูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ครูแจ้งผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 พร้อมกับมอบรางวัลให้กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้แก่กลุ่มมะลิ และมอบรางวัลปลอบใจให้กลุ่มกุหลาบและกลุ่มชบา เพื่อเป็นการเสริมแรงในการเรียนวงจรต่อไปเสร็จแล้วทบทวนความหมายของการบวก ครูแจกลีขี้ที่เป็นบัตรภาพผลไม้และก้อนหินให้ผู้เรียนทำตามสถานการณ์การบวกที่ครูกำหนดให้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ครูนำเสนอด้วยแผ่นภาพสถานการณ์การบวกที่มี 2 ลักษณะ คือการรวมกัน และการเพิ่มขึ้น ครูกับผู้เรียนสนทนาสถานการณ์ในแผ่นภาพว่าเป็นลักษณะความหมายใด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ครูทบทวนการบวกโดยการให้ผู้เรียนอ่านคำคล้องจองพร้อมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหา ของคำคล้องจอง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ครูนำผู้เรียนร้องเพลงนิ้วมือ พร้อมกับสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง ซึ่งผู้เรียนก็สามารถร้องได้อย่างรวดเร็วเพราะเนื้อหาของเพลงสั้น ๆ

3.1.2 ขั้นสอน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ครูนำเสนอด้วยแผ่นภาพสถานการณ์ปัญหา “พี่เลี้ยงเปิด 15 ตัว พ่อซื้อห่านมาให้เลี้ยงอีก 4 ตัว พี่เลี้ยงเปิดและห่านรวมกี่ตัว” ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์โจทย์ปัญหาที่ละขั้นตอนจากคำถามง่าย ๆ ของครู เช่น โจทย์กล่าวถึงใคร โจทย์กำหนดอะไรมาให้ โจทย์ถามหาอะไร หากคำตอบโดยวิธีใด ซึ่งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหาได้ ขั้นใช้แนวทางแก้ปัญหา ครูได้นำเสนอแนวทางแก้ปัญหา 3 วิธี คือ วิธีที่ 1 การวาดภาพแทนสถานการณ์อย่างคร่าว ๆ วิธีที่ 2 ใช้แผ่นภาพ วิธีที่ 3 แผนภูมิกิ่งไม้ทั้ง 3 วิธีนี้ครูก็จะฝึกให้ผู้เรียนเขียนประโยคสัญลักษณ์ และแสดงวิธีทำด้วย ซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มต่างเลือกใช้วิธีใด

ที่ตนเองนัดครั้งตัวอย่าง บัตรกิจกรรมที่ 5

กลุ่มชบา

ความเข้าใจปัญหา

1. โจทย์กล่าวถึงใคร... นักเรียนหญิงคนหนึ่ง
2. โจทย์กำหนดสิ่งใดมาให้... รถจักรยานยนต์ 10 คัน
จักรยาน 4 คัน
3. โจทย์ถามหาอะไร... จำนวนเงินที่ต้องจ่าย
4. หากคำตอบด้วยวิธีใด... ปกติ

กลุ่มมะลิ

วิธีที่ 1 ใช้การวาดภาพ

10 x 100,000 + 4 x 50,000 = 1,200,000

กลุ่มกุหลาบ

วิธีที่ 3 แผนภูมิกิ่งไม้

กลุ่มภูผา

คุณแม่ซื้อปลา 21 บาท เหลือเงิน 14 บาท เดิมคุณแม่มีเงินกี่บาท

ความเข้าใจปัญหา

1. โจทย์กล่าวถึงใคร... คุณแม่ซื้อปลา ✓

2. โจทย์กำหนดสิ่งใดมาให้... คุณแม่ซื้อปลา 21 บาท ✓
เหลือเงิน 14 บาท

3. โจทย์ถามหาอะไร... เดิมนคุณแม่มีเงินกี่บาท ✓

4. หากคำตอบด้วยวิธีใด... 1.1.1.1 ✓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ครูนำเสนอด้วยแผ่นภาพสถานการณ์ปัญหา “ห้องป. 1 มีผู้เรียนหญิง 13 คน มีผู้เรียนชาย 14 คน ห้องป. 1 มีผู้เรียนทั้งหมดกี่คน” ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์โจทย์ปัญหาที่ละขั้นตอนจากคำถามง่าย ๆ ของครู เช่น โจทย์กล่าวถึงใคร โจทย์กำหนดอะไรมาให้ โจทย์ถามหาอะไร หากคำตอบโดยวิธีใด เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร ครูเน้นการให้ผู้เรียน ฟิคว่านและทำความเข้าใจปัญหา โดยใช้แถบประโยค ผู้เรียนก็สามารถทำได้ ประเมินจากบัตรกิจกรรม และแบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก ครูนำเสนอด้วยของจริงคือ กलोंงสบู่ กलोंงยาสีฟัน กलोंงแป้ง ขวดแชมพูสระผม พร้อมติดป้ายราคา และแผ่นภาพสถานการณ์ปัญหา แล้วให้ผู้เรียนฝึกสร้างโจทย์ปัญหาด้วยปากเปล่าคนละข้อ ซึ่งผู้เรียนบางคนสามารถสร้างได้ถูกต้องสมบูรณ์แต่บางคนครูยังต้องปรับปรุง เพราะเป็นโจทย์ปัญหาที่ไม่ค่อยสมบูรณ์ เช่น “ฉันซื้อสบู่ 12 บาท พี่ซื้อมาให้อีก 2 ก้อน รวมฉันมีสบู่กี่ก้อน” ครูชี้แนะว่าให้กล่าวถึงเรื่องเดียวกันต่อเนื่องกัน ตัวอย่าง “ฉันซื้อสบู่ 12 บาท ซื้อยาสีฟัน 35 บาท รวมต้องจ่ายเงินกี่บาท” หรือ “ฉันมีสบู่ 5 ก้อน พี่ซื้อมาให้อีก 2 ก้อนรวมฉันมีสบู่กี่ก้อน” ซึ่งผู้เรียนนำส่วนที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ไปปรับปรุงในบัตรกิจกรรม และแบบฝึกทักษะต่อไปพร้อมกันนี้ ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับ โจทย์ปัญหาที่ตนเองสร้างขึ้น ได้พร้อมกับเสนอแนวทางแก้ปัญหาก็ได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างของกลุ่มสมาชิก

ความเข้าใจปัญหา

- โจทย์กล่าวถึงใคร..... กล่องข้าว ✓
- โจทย์กำหนดสิ่งใดมาให้..... ใบปลิวของพี่ตั้งแต่ซื้อได้ 48 บาท
และซื้ออีก 11 บาท ✓
- โจทย์ถามหาอะไร..... รวมเงินทั้งหมด ✓
- หากคำตอบด้วยวิธีใด..... วิธี ✓
- เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร..... $48 + 11 = \square$ ✓

กลุ่มกลาง

แนวทางแก้ปัญหา

เลือกใช้วิธีที่..... วิธีบวก ✓

$$\begin{array}{r}
 48 \\
 + 11 \\
 \hline
 40 + 10 = 50 \\
 8 + 1 = 9 \\
 \hline
 59
 \end{array}$$

ประโยคสัญลักษณ์ $48 + 11 = 59$ ✓

กลุ่มละเอียด

ลงมือปฏิบัติ

เลือกใช้วิธีแก้ปัญหาคือ..... วิธีบวก ✓

ประโยคสัญลักษณ์..... $48 + 11 = \square$ ✓

กล่องข้าวพี่ตั้งแต่ซื้อได้ 48 บาท ✓

และซื้ออีก 11 บาท ✓

รวมเงินทั้งหมด 59 บาท ✓

ตอบ รวมเป็นเงินทั้งหมด..... 59 บาท ✓

3.2 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย ก่อนเข้ากลุ่มย่อยครูย้ำถึงเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องทำและบทบาทของผู้เรียน การตั้งใจศึกษาค้นคว้า เพราะผลสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิก ทุกคนในกลุ่ม เมื่อผู้เรียนเข้าสู่กลุ่มย่อยแล้ว ส่งตัวแทนออกมารับซองกิจกรรมและกล่องอุปกรณ์ ผู้เรียนศึกษาเนื้อหา จากบัตรเนื้อหา แล้วจึงลงมือปฏิบัติในบัตรกิจกรรม เสร็จแล้วหัวหน้ากลุ่มมารับบัตรเฉลยจากครูเพื่อตรวจคำตอบในบัตรเฉลย ในการทำงานในบัตรกิจกรรม ผู้เรียนใช้เวลาทำงานมากกว่าวงจรที่ 1 เพราะ ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์โจทย์ปัญหา ก่อน แล้วค่อยเลือกใช้แนวทางแก้ปัญหาใช้เวลาทำประมาณ 10-15 นาที จากการสังเกตบทบาทของสมาชิกและสอบถามจากผู้ร่วมวิจัย ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานทุกคน และผู้เรียนเก่งแรงที่จะทำงาน ของตนให้เสร็จและแบ่งเวลามาสนใจกับเด็กเรียนอ่อนในกลุ่มของตน โดยการชี้แนะอธิบายให้เพื่อนเข้าใจและกระตุ้นให้เด็กเรียนอ่อนรีบทำงาน จะพบว่าในวงจรที่ 2 นั้น หัวหน้ากลุ่มสมาชิกจะมีบทบาทมากกว่ากลุ่มอื่น กล่าวคือว่ากล่าวตักเตือนเพื่อน ชี้แนะเพื่อน จะมีความรับผิดชอบดีมาก ตัวอย่างการสอน เด็กเรียนเก่งที่สอนเด็กเรียนอ่อนที่ยังไม่เข้าใจว่าจะเขียนอย่างไร โจทย์กำหนดอะไรมาให้ เด็กเรียนเก่งก็จะใช้จินตนาการได้ เน้นข้อความที่ 1 และข้อความที่ 2 และย้ำว่าตรงนี้คือ โจทย์กำหนดมาให้ สำหรับเด็กเรียนอ่อนที่อ่านหนังสือไม่ค่อยได้ เด็กเรียนเก่งก็จะคอยอ่านให้ฟัง ส่วนหัวหน้ากลุ่มกุหลาบและหัวหน้ากลุ่มมะลิ จะไม่ค่อยพูดจา หรือถ้าพูดน้ำเสียงก็ไม่ค่อยมีอำนาจพอที่ผู้เรียนคนอื่นกลัว ครูจึงต้องช่วยแรงสมาชิกในกลุ่มให้ตั้งใจทำงาน และกระตุ้นให้หัวหน้ากลุ่มกุหลาบ และกลุ่มมะลิเข้มแข็งกว่าเดิม แต่โดยภาพรวมแล้วผู้เรียนเริ่มมีทักษะการทำงานกลุ่ม การร่วมกันทำงานมีการปรึกษา แสดงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือกันดีมาก มีการตกลงกันว่าเราควรเลือกใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา

3.2.1 ขั้นสรุป เป็นการสรุปแนวคิดและหลักการ เนื้อหาที่เรียนไปแล้ว โดยครูจะใช้คำถามนำในการสรุป แต่ละเนื้อหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปเนื้อหาร่วมกัน

3.2.2 ขั้นพัฒนาการนำไปใช้ ผู้เรียนนำแบบฝึกทักษะไปทำในช่วงว่างเนื่องจากหมดเวลา ก่อน หรือจะนำไปทำที่บ้านก็ได้ แต่มีผู้เรียนบางคนนั่งทำต่อที่โรงเรียนตอนพักกลางวัน ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานเสร็จ ถ้าไม่มั่นใจตรงไหน ผู้เรียนจะถามครูว่าถูกหรือไม่ ซึ่งครูจะอธิบายแนวทางอย่างคร่าว ๆ จนเข้าใจ ผลการตรวจแบบฝึกทักษะ ผู้เรียนเริ่มทำงานถูกต้องมากขึ้น โดยผู้เรียนจะเริ่มรู้จักการทำความเข้าใจปัญหา และใช้แนวทางการแก้ปัญหา แต่ยังมีผู้เรียนส่วนหนึ่ง ทำงานมาไม่เรียบร้อย ซึ่งครูเรียกมาท้วงข้อแก้ไข

3.3 ขั้นทดสอบย่อย ในขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทำแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการครั้งที่ 2 เพื่อตรวจสอบความรู้ ไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกัน หรือซักถามกัน ถ้ามีปัญหาอะไรให้ ยกมือถามครู จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทุกคนยังรู้สึกตื่นเต้นกับการสอบในครั้งนี้

เหมือนเดิม ซึ่งทุกคนมีความตั้งใจมากกว่าเดิม บางคนมีความกังวลนิด ๆ หน่อย ๆ ว่ากลุ่มตนเองจะทำคะแนนได้ไม่ดี

3.4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง เมื่อทำการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 2 แล้วนำคะแนนมาคิดความก้าวหน้าของแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม ภาคผนวกตารางที่ 25

3.5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและยอมรับ ปรากฏว่ากลุ่มที่ทำคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 86.25 คือ กลุ่มชบาและกลุ่มกุหลาบ

พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 2 ในการทำงานกลุ่มของผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่กันชัดเจนยิ่งขึ้นและได้ให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีหัวหน้ากลุ่มคอยควบคุมเด็กเรียนอ่อน หรือบางครั้งสมาชิกในกลุ่มควบคุมกันเอง บ่อยครั้งที่บางกลุ่มทำงานเสร็จก่อน และจะคุยกัน หรือ เดินไปดูกลุ่มอื่น หรือ เดินไปหาเพื่อนที่สนิทกันแต่อยู่คนละกลุ่มทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในชั้นเรียน บางครั้งสมาชิกในกลุ่มชบาจะฟ้องครูว่ากลุ่มกุหลาบมาดูกลุ่มของตนเอง ครูต้องคอยพูดเตือนหรือควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบ ไม่วุ่นวาย หรือ รบกวนกลุ่มอื่น ถ้าทำงานของตนเองเสร็จแล้ว ให้คอยช่วยเหลือเพื่อน ในกลุ่มตนเอง เมื่อผู้เรียนทำแบบทดสอบย่อย ผู้เรียนจะต่างคนต่างทำ แต่บางครั้งผู้เรียนเก่งยังวิตกกังวลกับเด็กเรียนอ่อน จึงพยายามที่จะกระตุ้นให้เพื่อนตั้งใจทำข้อทดสอบ บางครั้งก็แอบแนะนำเพื่อนว่า ข้อนี้ทำไม่ถูกให้คิดใหม่ แต่ก็ไม่ได้บอกคำตอบ

พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 2 พบว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี เตรียมสื่อเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนเตรียมแผนภูมิเพลง เกม มีการทบทวนความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานกับการเรียน ครูให้ความสนใจเอาใจใส่ ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อน มีการเสริมแรงยกย่องชมเชยให้กำลังใจ บางครั้งมีขนม ดินสอ ยางลบมาแจก ผู้เรียนมีความพอใจและร่วมเรียนอย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น และให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปบทเรียน ได้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่พบในวงจรที่ 1

ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 2

หลังจากจบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 2 แล้วได้ทำการทดสอบย่อยท้ายวงจร โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบอัตนัยเติมคำ 10 ข้อ 10 คะแนน ตอนที่ 2 แบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ 10 คะแนน ผลการทดสอบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรครั้งที่ 2

กลุ่ม	จำนวน ผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
ชบา	4	17.25	2.87	19	13	86.25
มะลิ	4	16.75	2.06	19	14	83.75
กุหลาบ	4	17.25	1.50	18	15	86.25
รวม/เฉลี่ย	12	17.08	2.02	18.66	14.00	85.42

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลจากการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 2 คะแนนเต็ม 20 คะแนน ผู้เรียนกลุ่มชบา กลุ่มมะลิ และกลุ่มกุหลาบ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.25, 83.75 และ 86.25 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดคือ 85.42 และมีผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 10 แสดงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขระหว่างการปฏิบัติการ ในวงจรที่ 2

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. ชั้นลงมือทำบัตรกิจกรรม เด็กบางคนขาดความมั่นใจในตนเอง คอยตามเด็กเรียนเก่งอยู่เรื่อย ๆ ว่าถูก ไหม หรือคอยลอกเด็กเก่ง	1. ครูสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก โดยบอกผู้เรียนว่าให้ลงมือทำก่อน ถ้าไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายให้ฟังใหม่ และคอยให้กำลังใจ
2. ในชั้นลงมือทำบัตรกิจกรรมบางกลุ่มจะตกลงเรื่องการใช้นโยบายแก้ปัญหากันไม่ได้ บางคนชอบวิธีแผนภาพ บางคนชอบวิธีแผนภูมิกิ่งไม้ หรือแสดงวิธีทำ ต่างถกเถียงกันว่าเอาวิธีไหนดี	2. ครูแนะนำว่าใครชอบวิธีใดก็ให้ทำวิธีนั้น จะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ผู้เรียนทุกคนจึงหยุดถกเถียงกัน
3. ผู้เรียนบางคนชอบเดินไปคุย หรือไปดูเพื่อนกลุ่มอื่นทำงานทำให้ไม่เป็นระเบียบในห้องเรียน	3. ครูแนะนำไม่ให้เดินไปเดินมา เป็นการรบกวนผู้เรียนอื่นผู้เรียนต้องฝึกตนเองให้เป็นคนมีระเบียบวินัย ผู้เรียนปฏิบัติตามที่แนะนำครูได้แต่ไม่นาน

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
4. ผู้เรียนนำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียนดี ขึ้นกว่าเดิมแต่กลุ่มมะลิจะรายงานเหมือนกลุ่ม ชบา และมีน้ำเสียงเบา	4. ครูสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน โดยชมว่า พุคดีแล้วแต่ควรปรับปรุงอีกในเรื่องน้ำเสียง ให้ชัดเจน และในครั้งต่อไปให้กลุ่มมะลิได้นำเสนอก่อน
5. ชั้นทดสอบย่อย กลุ่มกุหลาบฟ้องครูว่า กลุ่มชบา ลอกคำตอบกันหรือถามกัน	5. ครูชี้แจงกับผู้เรียนว่าเวลาทดสอบไม่ให้ ช่วยเหลือกัน ถ้าใครมีอะไรสงสัยให้ถามครู และครูได้ตักเตือนหัวหน้ากลุ่มชบาว่าควรมี ความซื่อสัตย์ไม่เอาเปรียบเพื่อน ครูดูแลอย่าง ไกล่ชิด
6. ผู้เรียนอ่านอ่านแบบทดสอบไม่ได้	6. ครูอนุญาตให้หัวหน้ากลุ่มอ่านแบบทดสอบ ให้ฟังแต่ไม่ให้บอกคำตอบ
7. ครูมีพื้นที่ให้เติมใบงานน้อยเกินไปจึงทำให้ผู้เรียนเขียนข้อความไม่พอ	7. ในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปครูควรทำ พื้นที่ให้มากกว่าเดิม
8. ผู้เรียนที่เรียนอ่าน โจทย์ปัญหาไม่ค่อยได้จึง ทำให้ทำแบบทดสอบไม่ดีเท่าที่ควร	8. ครูให้หัวหน้ากลุ่มอ่านให้ฟัง และครูควร พัฒนาในเรื่องการอ่านด้วย

4. สะท้อนผลการปฏิบัติในวงจรที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ในวงจรนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 - 12 ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การหาผลลบ ของจำนวนนับสิบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การหาผลลบตามแนวนอนระหว่างจำนวนที่มีสอง หลักกับ จำนวนที่มีหนึ่งหลักที่ไม่มีการกระจายจากหลักสิบมาหลักหน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 11 การหาผลลบตามแนวตั้งระหว่างจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหนึ่งหลักที่ไม่มีการ กระจายจากหลักสิบมาหลักหน่วย โดยวิธีลัด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การหาผลลบที่ตัวตั้ง และตัวลบเป็นจำนวนที่มีสองหลักที่ไม่มีการกระจายโดยวิธีลัด

4.1 ชั้นการนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

4.1.1 ชั้นนำ ในชั้นนี้ครูได้มีการนำเสนอหลายรูปแบบ มีทั้งทบทวนความรู้เดิม ร้องเพลง แข่งขันเกมต่าง ๆ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ครูให้ผู้เรียนร้อง เพลงนกกา และทบทวน การนับที่ละสองโดยใช้ มัดไม้และบัตรภาพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ครูทบทวนความหมาย การลบ ในความหมายของลักษณะการเอาออก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ครูให้ผู้เรียนร้องเพลง

นกระจิบ ซึ่งเป็นเพลงที่เคยเรียนมาแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ทบทวนความรู้เดิม โดยการแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แข่งขันกันหาคำตอบจากโจทย์การลบ

4.1.2 ขั้นสอน ในแต่ละแผนครูจะนำเสนอด้วยแผ่นภาพสถานการณ์ปัญหาบ้าง แผ่นภาพต่าง ๆ หรือ แท่งไม้ มัดไม้ เพื่อช่วยในการหาคำตอบครูจะเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในวงจรที่ 3 นี้ครูจะเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงโดยออกมาฝึกหาคำตอบบนกระดานจากโจทย์การลบ ในบางครั้งก็จะแบ่งกลุ่มแข่งขันกันหาคำตอบ เพื่อเป็นการเร้าใจให้ผู้เรียนสนใจขบคิดขบขัน ซึ่งผู้เรียนก็ให้ความสนใจ ตั้งใจเรียน ถึงแม้บางครั้งจะแพ้การแข่งขันก็ตาม แม้แต่เด็กเรียนอ่อนก็ชอบการแข่งขันอาสาเพื่อนที่จะออกมาหาคำตอบบนกระดาน บางครั้งก็ผิด บางครั้งก็ถูก เพื่อน ๆ ก็ยอมรับไม่ได้ว่ากล่าวให้โอกาสได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่

4.2 ขั้นศึกษากลุ่มย่อย ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่กลุ่มย่อย เพื่อศึกษาจากบัตรเนื้อหา ครูย้ำถึงเป้าหมายของกลุ่ม และ บทบาทของสมาชิกทุกคนที่จะทำให้ไปสู่เป้าหมาย เมื่อผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อยแล้วส่งตัวแทนออกมารับซองบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม ไปศึกษา จากการสังเกตบทบาทของสมาชิกพบว่าผู้เรียนส่วนหนึ่ง จะไม่ศึกษาบัตรเนื้อหา จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมเลย โดยให้เหตุผลว่าสามารถทำบัตรกิจกรรมได้ แต่บางกลุ่มเด็กเรียนเก่งจะอ่านบัตรเนื้อหาให้เพื่อนฟังพร้อมอธิบายถึงขั้นตอนในการทำงานในบัตรกิจกรรม ผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบในการทำงานของตนให้สำเร็จ ผู้เรียนเก่งให้คำแนะนำเพื่อนที่ไม่เข้าใจ ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจอีก ครูก็จะเข้าไปช่วยโดยใช้สื่อรูปธรรมอธิบายจนสามารถลงมือปฏิบัติได้ จากการสังเกตในการทำงานในบัตรกิจกรรมผู้เรียนใช้เวลาในการทำงานน้อยลง เพราะไม่ใช้การแก้โจทย์ปัญหา

4.2.1 ขั้นสรุป เป็นการสรุปแนวคิดและหลักการ เนื้อหาที่เรียนไปแล้ว โดยครูจะใช้คำถามนำในการสรุปแต่ละเนื้อหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปเนื้อหาร่วมกัน

4.2.2 ขั้นพัฒนาการนำไปใช้ ขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มทำแบบฝึกทักษะ แล้วนำผลงานส่งครู ข้อสังเกตในขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละคนต่างมีความตั้งใจในการทำงานและรอผลการตรวจจากครู ในการทำงานขั้นนี้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มมีผลงานผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ทุกคน

4.3 ขั้นทดสอบย่อย ในขั้นนี้ครูให้ผู้เรียนทุกคน ทำแบบทดสอบย่อยทำวงจรปฏิบัติการครั้งที่ 3 เพื่อตรวจสอบความรู้ ไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกัน หรือซักถามกัน ถ้ามีปัญหอะไรให้ ยกมือถามครู จากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทุกคนยังรู้สึกตื่นเต้นกับการสอบในครั้งนี้เหมือนเดิม ซึ่งทุกคนมีความตั้งใจมากกว่าเดิม หัวหน้ากลุ่มยังคงหวังสมาชิกในกลุ่มว่าจะทำแบบทดสอบไม่ได้ คอยสอบถามว่าทำได้ไหม

4.4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง เมื่อทำการทดสอบย่อยทำวงจรที่ 3 แล้วนำคะแนนมาคิดความก้าวหน้าของแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม ภาคผนวกตารางที่ 25

4.5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและยอมรับ ปรากฏว่ากลุ่มที่ทำคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 90.00

คือ กลุ่มชบา

พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

การสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 3

จากการสังเกตและการประเมินผลงานกลุ่มพบว่าผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำงานและรับผิดชอบต่อกันดี มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือกันดีโดยเฉพาะผู้เรียนเก่งจะช่วยอธิบายแนะนำผู้เรียนเรียนอ่อนและให้ความดูแลสมาชิกในกลุ่มให้ทำกิจกรรมและตอบคำถามครูได้ครูจะกล่าวชมผู้เรียนที่ช่วยช่วยเหลือเพื่อนอยู่เสมอ แต่ก็มีผู้เรียนเรียนอ่อนบางกลุ่มที่ทำงานช้า โดยเฉพาะกลุ่มชบา ซึ่งมีเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ จะทำงานเสร็จช้ากว่ากลุ่มอื่น บางครั้งแอบเขียนให้กัน หรือบอกคำตอบให้เลขส่วนกลุ่มอื่น ๆ เด็กเรียนอ่อนก็ชอบลอกคำตอบเพื่อนเพราะต้องการทำให้กลุ่มเสร็จเร็วขึ้น การนำเสนอหน้าชั้นเรียน เริ่มดีขึ้นเรื่อย ๆ ครูให้มีการผลัดเปลี่ยนภายในกลุ่มออกนำเสนอ จึงทำให้เกิดการเก็งกัน ผู้เรียน เรียนอ่อนไม่กล้านำเสนอครูและเพื่อนคอยให้กำลังใจช่วย โดยการให้พูดตามหัวหน้ากลุ่ม ก็ช่วยลุ้นในการนำเสนอ ซึ่งต้องปรับปรุงในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 3 พบว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี เตรียมสื่อเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนเตรียมแผนภูมิเพลง เกม มีการทบทวนความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานกับการเรียน ครูให้ความสนใจเอาใจใส่ ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อนมีการเสริมแรงยกย่องชมเชยให้กำลังใจ บางครั้งมีขนม ดินสอ ยางลบมาแจก ผู้เรียนมีความพอใจและร่วมเรียนอย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น และให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูจะซักถามแล้วให้ผู้เรียนตอบ ถ้ายังไม่สมบูรณ์ครูจะเพิ่มเติมที่หลัง

ผลทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 3

หลังจากจบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 3 แล้วได้ทำการทดสอบย่อยท้ายวงจร โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบอัตนัยเดิมค่า 10 ข้อ 10 คะแนน ตอนที่ 2 แบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ 10 คะแนน ผลการทดสอบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรครั้งที่ 3

กลุ่ม	จำนวน ผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
ชบา	4	18.00	1.63	20	16	90.00
มะลิ	4	17.00	1.73	19	16	87.50
กุหลาบ	4	17.75	1.5	17	15	88.75
รวม/เฉลี่ย	12	17.75	1.88	18.67	16.67	88.75

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลจากการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 3 คะแนนเต็ม 20 คะแนน ผู้เรียน กลุ่มชบา กลุ่มมะลิและกลุ่มกุหลาบ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.00, 87.50 และ 88.75 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดคือ 88.75 และมีผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 12 แสดงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขระหว่างการปฏิบัติการ ในวงจรที่ 3

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. หัวหน้ากลุ่มชบาซึ่งดูแลผู้เรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จะสอนเพื่อนเสียงดังบางครั้งก็ดูและตีด้วย เพราะเพื่อนไม่ตั้งใจฟังจึงทำให้กลุ่มชบาเสียงดังกว่าเพื่อน	1. ครูเตือนหัวหน้ากลุ่มชบาว่าใจเย็น ๆ ค่อย ๆ สอนไม่ให้ตีเพื่อน และเตือนผู้เรียนคนนั้นว่าให้ตั้งใจฟังหัวหน้ากลุ่ม ถ้าตั้งใจเรียนครูจะมีรางวัลให้
2. เด็กเรียนอ่อนบางคนทำงานไม่สะอาด เรียบร้อยและคอยแต่จะลอกเพื่อน	2. ครูแนะนำผู้เรียนว่าให้รักษาความสะอาด และมอบยางลบไว้ให้ใช้กลุ่มละ 1 ก้อน และให้ทำงานด้วยตนเองก่อนถ้าทำไม่ได้ให้ถามเพื่อนให้เข้าใจ
3. มีผู้เรียนบางคนไม่ชอบเขียนชื่อและเลขที่ลงในบัตรกิจกรรม ครูจึงไม่ทราบว่าเป็นงานของใคร	3. ครูแนะนำว่าก่อนส่งงานให้ตรวจสอบดูความเรียบร้อยก่อน
4. ผู้เรียนเกียจกันออกนำเสนอหน้าชั้นเรียน	4. ครูให้กำลังใจคนที่กล้าแสดงออกในทางที่ดี และเสนอแนะว่าให้ผลัดเปลี่ยนกันออกนำเสนอ

5. สะท้อนผลการปฏิบัติในวงจรที่ 4 มีรายละเอียดดังนี้

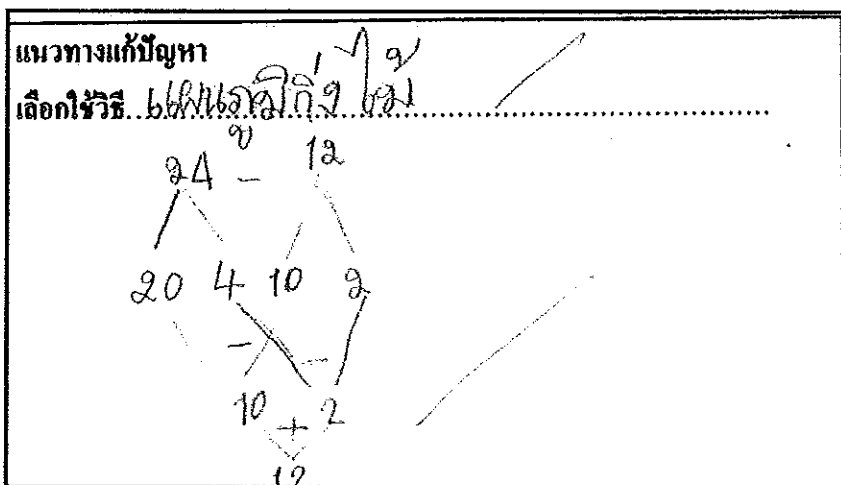
การจัดการเรียนรู้แบบ STAD ในวงจรนี้ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13-16 ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 โจทย์ปัญหาการลบลักษณะนำออก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 โจทย์ปัญหาการลบลักษณะการเปรียบเทียบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การสร้างโจทย์ปัญหาการลบลักษณะนำออก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 การสร้างโจทย์ปัญหาการลบลักษณะการเปรียบเทียบ

5.1 ขั้นการเสนอนำบทเรียนต่อทั้งชั้น

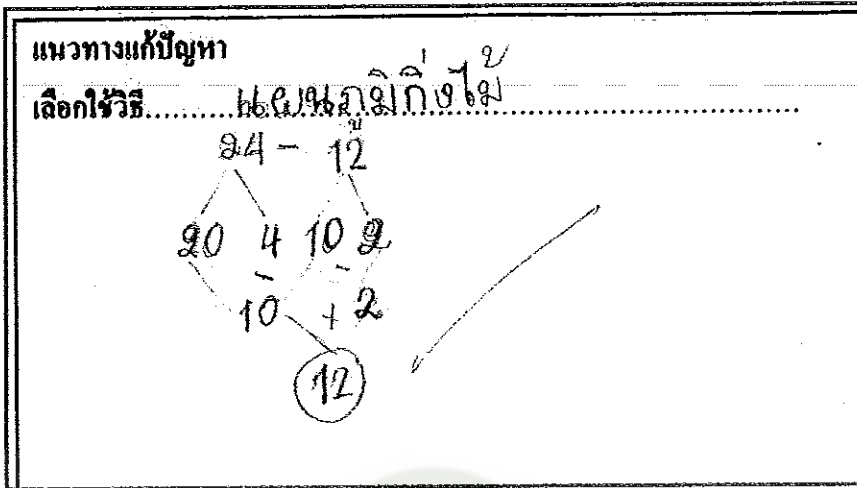
5.1.1 ขั้นนำ ครูได้นำเสนอสถานการณ์หลายรูปแบบมีทั้งการร้องเพลง เกม ทบทวนความรู้เดิม การเสนอสถานการณ์ด้วยแผ่นภาพ ซึ่งผู้เรียนเข้าร่วมทำกิจกรรมด้วยความสนใจ

5.1.2 ขั้นสอน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13-14 ครูนำเสนอด้วยแผ่นภาพ สถานการณ์ปัญหาการลบลักษณะนำออกและลักษณะการเปรียบเทียบ โดยครูและผู้เรียนร่วมกัน วิเคราะห์โจทย์ปัญหา ทำความเข้าใจโจทย์ปัญหา ซึ่งผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจโจทย์ปัญหาได้ดี เพราะเคยวิเคราะห์โจทย์ปัญหาเรื่องการบวกมาก่อนแล้วในแผนนี้ครูใช้แท่งไม้กับมัดไม้ใช้ในการหาคำตอบ ผู้เรียนได้ฝึกทดลองปฏิบัติจริง จากการตรวจบัตรกิจกรรม และ แบบฝึกทักษะจะพบว่า ผู้เรียนเรียนอ่อนยังวิเคราะห์โจทย์ปัญหาตรงที่กำหนดอะไรมาให้ได้ไม่ชัดเจน เพราะจะเขียนรวมไปถึงสิ่งที่โจทย์ถามหาคำว่า ซึ่งครูได้ชี้แนะให้เป็นรายบุคคล เพื่อเป็นการทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

กลุ่มชบา เลือกใช้วิธีแผนภูมิกิ่งไม้

กลุ่มมะลิ เลือกใช้วิธีแผนภูมิกิ่งไม้

กลุ่มกุหลาบ แสดงวิธีทำ

แสดงวิธีทำ

พี่มีกล้วย	24	หรือ
หยิบไป	12	หรือ
จึงเหลือกล้วย	12	หรือ
ตอบ พี่เหลือกล้วย	๑๒	หรือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 - 16 เป็นการสร้างโจทย์ปัญหาการลบลักษณะนำออกและลักษณะเปรียบเทียบ ครูจะนำเสนอด้วยแผนภาพ สถานการณ์ โดยเริ่มจากให้ผู้เรียนได้ฝึกสร้างโจทย์ปัญหาด้วยปากเปล่าจากแผนภาพว่า ครูสมทนากเกี่ยวกับว่า ว่ามีว่ากี่ตัว มีว่าอะไรบ้าง ครูยกตัวอย่างการสร้างโจทย์ปัญหาให้ผู้เรียนดู ต่อจากนั้นครูคิดแผนภาพ สถานการณ์แม่ค้าขายผลไม้ และร้านขายผลไม้ ให้ผู้เรียนช่วยกันฝึกสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ จนคล่องแล้วจึงให้ผู้เรียนลงมือสร้าง โจทย์ปัญหาจากบัตรกิจกรรม ซึ่งจากการประเมินพบว่าผู้เรียนมีความชื่นชอบในการสร้างโจทย์ปัญหา สามารถสร้างโจทย์ปัญหาได้ถูกต้องเกือบทุกคน จะมีบางคนเท่านั้นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ในส่วนที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ จากการตรวจบัตรกิจกรรมจะพบว่ายังมีผู้เรียนส่วนน้อยที่เขียนหนังสือไม่ค่อยถูก ซึ่งครูก็ได้แนะนำและแก้ไขให้แล้ว ดังตัวอย่างการเขียน

กลุ่มชบา

จงสร้างโจทย์ปัญหาการลบ

ฟ้ามีลูกชบา ..... ๒๐ ดอก
ฟ้าแบ่งให้ลูกชบาอีกตัว ..... ๒ ดอก

ฟ้ายังมีลูกชบา ..... กี่ตัว

กลุ่มมะลิ

จงสร้างโจทย์ปัญหาการลบ

ลิ้นมีลูกมะลิ ..... ๕ ดอก
ลิ้นแบ่งให้ลูกมะลิอีกตัว ..... ๓ ดอก

ลิ้นยังมีลูกมะลิ ..... กี่ตัว

กลุ่มกุหลาบ

จงสร้างโจทย์ปัญหาการลบ

กุหลาบมีลูกกุหลาบ ..... ๘ ดอก
กุหลาบแบ่งให้ลูกกุหลาบอีกตัว ..... ๒ ดอก

กุหลาบยังมีลูกกุหลาบ ..... กี่ตัว

5.2 ขั้นการศึกษากลุ่มย่อย ครูย้ำเป้าหมายของกลุ่ม สมาชิกจะต้องทำให้ดีที่สุด ต้องรับผิดชอบ ร่วมกันเพื่อกลุ่มบรรลุผลสำเร็จ หลังจากผู้เรียนเข้าศึกษากลุ่มย่อยแล้ว ส่งตัวแทน มารับซองบัตรงาน (บัตรเนื้อ บัตรกิจกรรม) ไปศึกษา เนื่องจากในวงจรที่ 4 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ โจทย์ปัญหาการลบ การทำงานในบัตรกิจกรรม ใช้เวลาเพิ่มขึ้น ครูต้องคอยเดินดูและให้คำแนะนำ ไปที่ละกลุ่ม ซึ่งทั้งเด็กเรียนเก่งและเด็กเรียนอ่อนจะสอบถามเพราะไม่แน่ใจ พอขึ้นแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ 14 ผู้เรียนเก่งเริ่มเข้าใจและสามารถช่วยสมาชิกในกลุ่มเมื่อทำงานของตนเองเสร็จก็จะช่วย

ผู้เรียนมีการนำเสนอได้ดียิ่งขึ้น ไม่เงินอายุ ผู้เรียนที่เรียนอ่อนก็มีส่วนร่วมในการนำเสนอ เช่น จัดเตรียมอุปกรณ์ และช่วยตอบคำถามได้บางกรณี

พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการสะท้อนผลโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 4 พบว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเป็นอย่างดี เตรียมสื่อเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนเตรียมแผนภูมิเพลง เกม เล่นบทบาทสมมติการซื้อขาย มีการทบทวนความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ที่จะเกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสานกับการเรียน ครูให้ความสนใจเอาใจใส่ ผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อน มีการเสริมแรงยกย่องชมเชยให้กำลังใจ จัดกิจกรรมได้ครบทุกชั้นตอน มีการเสริมแรงยกย่องชมเชยและให้กำลังใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นเรียนมีความพอใจและร่วมเรียนอย่างมีความสุข ยัง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น และให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูจะซักถามแล้วให้ผู้เรียนตอบถ้ายังไม่สมบูรณ์ครูจะเพิ่มเติมที่หลัง

ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 4

หลังจากจบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 4 แล้วได้ทำการทดสอบย่อยท้ายวงจร โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบอัตนัยเติมคำ 10 ข้อ 10 คะแนน ตอนที่ 2 แบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 10 ข้อ 10 คะแนน ผลการทดสอบดังตารางต่อไป

ตารางที่ 13 แสดงผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรครั้งที่ 4

กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
ชบา	4	17.00	2.16	19	14	85.00
มะลิ	4	17.00	2.16	19	14	85.00
กุหลาบ	4	16.50	1.73	18	14	82.50
รวม/เฉลี่ย	12	16.83	1.07	17.00	14.00	86.56

ตารางที่ 13 พบว่า ผลจากการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 4 คะแนนเต็ม 20 คะแนนผู้เรียนกลุ่มชบา กลุ่มมะลิและกลุ่มกุหลาบ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.00, 85.00 และ 82.56 ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดคือ 86.56 และมีผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 14 แสดงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขระหว่างการศึกษา ปฏิบัติการ ในวงจรที่ 4

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข
1. ผู้เรียนยังมีปัญหาเรื่องการเขียนหนังสือ กลัวว่าตนเองจะเขียนหนังสือไม่ถูกในการสร้างโจทย์ปัญหา โดยเฉพาะผู้เรียนอ่อน	1. ครูแนะนำให้ผู้เรียนใช้คำที่เขียนง่าย ๆ แต่ได้ใจความ เช่น ใช้ชื่อตนเอง พ่อ แม่ น้อง หรือ ชื่อเพื่อนก็ได้ หรืออาจหาคำในหนังสือเรียนภาษาไทย มาเขียน
2. ผู้เรียนบางคนเขียนหนังสือตัวโตทำให้พื้นที่ในการเขียนได้ไม่เพียงพอ หรือบางทีก็เขียนข้อความไม่หมด	2. ครูแนะนำผู้เรียนเขียนตัวเล็กกว่าเดิม หรือครูเพิ่มพื้นที่สำหรับการเขียนตอบให้มากกว่าเดิม
3. ผู้เรียนบางคนเลือกใช้วิธีแผนภูมิกิ่งไม้ แต่ไม่ได้ใส่เครื่องหมายลงไปด้วย และกิ่งไม้ไม่ค่อยสวยงามเรียบร้อย	3. ครูแนะนำว่าก่อนส่งงานให้ตรวจสอบดูความเรียบร้อยก่อน และให้ปรับปรุงในครั้งต่อไป
4. ผู้เรียนบางคนทำงานสกปรก ไม่เรียบร้อย และไปงานลบจนคำและขาด	4. ครูเสริมแรง โดยการให้รางวัลถ้าทำงานให้สะอาดเรียบร้อยขึ้นกว่าเดิม หรือ ให้ดูตัวอย่างของเพื่อนในกลุ่มที่ทำงานได้สะอาดและสวยงาม
5. ผู้เรียนอ่อนยังมีปัญหาในเรื่องการอ่าน โจทย์ปัญหาเหมือนเดิม จึงทำให้ผลการทดสอบไม่ดี	5. ให้หัวหน้ากลุ่มช่วย โดยอ่านให้ฟังและครูต้องพัฒนาในเรื่องการอ่านเป็นการเร่งด่วน

6. สรุปผลการทดลองท้ายวงจร

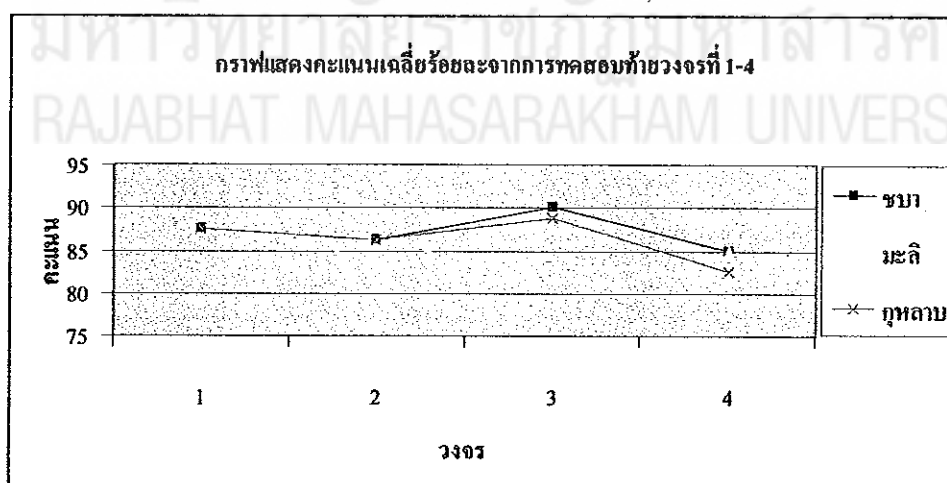
สรุปผลการทดสอบย่อยท้ายวงจร ตั้งแต่วงจรที่ 1-4 โดยใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเติมคำ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนนรายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 15 สรุปผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 – 4

กลุ่ม	จำนวน ผู้เรียน	วงจรที่ 1	วงจรที่ 2	วงจรที่ 3	วงจรที่ 4	เฉลี่ย
ชบา	4	87.50	86.25	90.00	85.00	87.19
มะลิ	4	88.75	83.75	87.50	85.00	86.25
กุหลาบ	4	87.50	86.25	88.75	82.50	86.25
รวม/เฉลี่ย	12	87.92	85.42	88.75	84.17	86.56

จากตารางที่ 15 วงจรที่ 1-4 กลุ่มชบา ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.50, 86.25, 90.00 และ 85.00 ตามลำดับ กลุ่มมะลิ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.75, 83.75, 87.50 และ 82.17 ตามลำดับ กลุ่มกุหลาบ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.50, 86.25, 88.75 และ 86.25 รวมเฉลี่ยทุกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 86.56

จากคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละวงจรสามารถนำมาเขียนกราฟ เพื่อแสดงความสัมพันธ์และพัฒนาการทางการเรียนระหว่างกลุ่ม ชบา กลุ่มมะลิ และกลุ่มกุหลาบ ได้ดังแสดงในแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบย่อยในวงจรที่ 1 – 4

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติครบทั้ง 4 วงจรแล้ว ครูให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไปรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่ม	จำนวนผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ
ชบา	4	16.25	1.71	18	14	81.25
มะลิ	4	16.50	1.73	18	14	82.50
กุหลาบ	4	17.00	1.41	19	16	85.00
รวม/เฉลี่ย	12	16.58	1.61	18.33	14.67	84.58

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ผู้เรียนจำนวน 12 คน ได้คะแนนต่ำสุด 14 คะแนน ได้คะแนน สูงสุด 19 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.58 และมีผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือกลุ่มกุหลาบ คือ 85.00

ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD ระยะเริ่มแรกผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับลักษณะการจัดกิจกรรม จึงมีความตื่นเต้น ผู้เรียนมีความกังวลใจในการเรียน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และส่งเสียงดังเวลาเข้ากลุ่มย่อย ในการทำบัตรกิจกรรมผู้เรียนต่างคนต่างทำ แต่เมื่อ ผู้เรียนเข้าใจและคุ้นเคยในช่วงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ขึ้นไป ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนราบรื่นขึ้น
2. ในการเรียนผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นสนใจในการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และทำบัตรกิจกรรม อาจสืบเนื่องมาจากกิจกรรมที่ครูจัดแตกต่างจากที่เคยประสบ และต้องการรางวัลที่ครูตั้งไว้

3. ในการเรียนระยะเริ่มแรก ผู้เรียนยังไม่มั่นใจว่าตนเองจะมีส่วนช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ จนเมื่อมีการทดสอบย่อยครั้งที่ 1-2 ผู้เรียนทราบคะแนนความก้าวหน้า จึงมีความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าตนเองจะช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนที่เก่งมีการยอมรับผู้เรียนที่เรียนอ่อนยิ่งขึ้น

4. ผู้เรียน ในกลุ่มเก่ง จะมีความสนใจในการเรียน และพยายามคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหา มากกว่าผู้เรียนในกลุ่มอ่อน

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD มีกิจกรรมมาก ทำให้ใช้เวลามาก แม้ว่าครูจะมีการเตรียมการสอนอย่างดีแล้วก็ตาม ดังนั้นในการนำเสนอผลงานของกิจกรรมกลุ่มย่อย การทดสอบย่อย จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมบางอย่าง เช่น การให้ส่งผลงานให้ครูตรวจหลังเรียน การทดสอบย่อยใช้เวลาหลังจบชั่วโมงสอนแล้ว

6. ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีประสิทธิภาพตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD เวลาที่ใช้อาจมากกว่า 1 ชั่วโมง ควรจะมีการขีดหุ่นตามสมควร

7. ในการจัดพื้นที่ในห้องเรียนสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD ควรจัดที่โล่งพอที่จะจัดกลุ่มผู้เรียน ควรจัดให้กลุ่มทุกกลุ่มมีความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรม

8. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะผู้เรียน เรียนอ่อน จะมีปัญหาในเรื่องการอ่าน โจทย์ปัญหาไม่ค่อยได้ จึงทำให้ผลการทดสอบไม่ดีเท่าที่ควร ครูควรพัฒนาในเรื่องอ่านต่อไป

9. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับกล่องวัสดุ อุปกรณ์ สื่อรูปธรรม และกิ่งรูปธรรม ครูควรจัดภาษาขณะที่บรรจุให้แข็งแรง สะดวกต่อการนำไปใช้ และควรให้แต่ละกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษา